

Қария ва унинг жорияси

12:30 / 01.06.2019 5901

Исмоил ибн Абдуллоҳ Хузоий айтади: “Бармакийлар ҳукмронлиги пайтида Басра шаҳридан бир киши ўз юмуши билан келди. Ишини битиргач, Басрага яна қайтиб кетди. Ёнида бир ёш йигит ва жория бор эди. Дажла дарёси қирғоғига етишганда, дарё бўйида турган йигитни кўриб қолишиди. Унинг устида юнгдан тикилган кийим, қўлида ҳасса ва халтаси бор эди. Кемачидан дарёдан ўтказиб қўйишини, эвазига пул беришини айтиб, илтимос қилди. Кемачи уни Басрага олиб боришга рози бўлди.

Басралик қария ўша денгизчига: “Йигитга айт, бизнинг хонамиизда мөҳмон бўлсин” деди. Йигит бош тортди. Қария қайта-қайта сўрайверганидан йигит ноилож мөҳмон бўлишга қўнди. Бирга таом едилар. Еб бўлгач, йигит ўз хонасига кетишга шайланди. Шунда қария: «То ҳаммамиз қўлларимизни ювмагунимизча кетмайсан» деди. Кейин мешни олиб келишларини буюрди. Унинг ичida шароб бор эди. Қария бир қадаҳ шароб ичди. Кейин шаробдан жория ҳам ичди. Охири йигитга таклиф қилишди. Йигит ичишдан бош тортди.

Қария жорияга қараб: «Бояги нарсангни ол» деди. Жория либоси ичидан бир таёқни чиқарди, тайёрлади, созлади, сўнг қўлига олиб чалиб, қўшиқ куйлади. Қария йигитга қараб: «Хой йигит, бундан чиройли куйлай

оласанми?» деб сүради. Йигит қарияга: «Мен бундан яхши нарсани гүзал тарзда ўқий оламан» деди ва «Бисмиллахир роҳманир роҳийм» деб қуидаги оятларни ўқий бошлади:

رِحْمَةً لِّلْعَالِمِ لِّقَدْلَى نَدِيْلُ عَالِمٌ لِّقَدْلَى اَنْمَلِيْلَى اَنْمَلِيْلَى

«Дунёнинг матоҳи оз, охират эса, тақво қилганларга яхшидир. Ва қилчалик зулм қилинмассизлар», деб айт».

وَلَوْ تَوْمِلَ اُمْكِلْرُدِيْ اُونُوكَتْ اَمْنِيْا
هَدِيْشْمِجْوُرْبِ يَفْمُتْنُك

«Қаерда бўлсангиз ҳам, ҳаттоки мустаҳкам қалъаларда бўлсангиз ҳам, ўлим сизни топадир» (Нисо сураси, 77-78-оятлар).

Йигитнинг овози чиройли эди. Қария қўлидаги қадаҳни отиб юборди ва «Гувоҳлик бераманки, албатта, бу олдин эшитганимдан яхшидир. Яна борми?» деди. Йигит «Ҳа» деб, қуидаги оятни ўқиди:

ءَاش نَمَفْ مُكَبَّر نَمْ قَحْلَلْ لُقَو
آنِإِرْفَكَيْلَف ءَاش نَمَو نَمْ وَيْلَف
مَوْبَ طَاحَأَارَانَنِي مَلْأَاطَلَل آنْدَتْعَأَ
اُوْثَاعُي اُوْثِي غَتْسَي نِإِو آهُق دَأْرُس
سْئَبَ هُوْجُولَا يِوْشَي لَهُمْلَاك ءَامَب
اَقَفَتْرُمْ تَءَاسَ وُبَأَرَشَلَا

«Сен: «Бу ҳақ Роббингиз томонидандир. Бас, ким хоҳласа, иймон келтирсин, ким хоҳласа, куфр келтирсин», дегин. Албатта, Биз золимларга деворлари уларни ўраб оладиган оловни тайёрлаб қўйганмиз. Агар ёрдам сўрасалар, эритилган маъдан каби юзларни қўғириувчи сув билан «ёрдам» берилур. Нақадар ёмон шароб ва нақадар ёмон жой!» (Каҳф сураси, 29-оят).

Бу оятни эшитгандан кейин қариянинг қалбига қўрқув тушди-да, мешни олиб келишларини буюрди. Меш олиб келингач, уни сувга отиб юборди. Жориянинг қўлидаги шохни олиб, синдириди. Кейин: «Эй йигит! Тавба қилшимга имкон борми?» деб сўради. Йигит «Ҳа, бор» деди-да, қуйидаги оятни ўқиди:

ىَلَع اُفَرْسَأْ نِيْدَلَيْ دَابِع اَيْ لُق

هَلَلَ اَمْحَر نِم اُطَنْ قَت اَلْ مَوْسُفَنَأْ

وُهُهَنِإِاعِي مَجَ بُونْ دَلَأْ رَفْعَي هَلَلَانِإِ

مَيْحَرَلَأْ رُوفَعَلَا

«Сен менинг тарафимдан: «Эй ўз жонларига исроф (жабр) қилган бандаларим, Аллоҳнинг раҳматидан ноумид бўлманг! Албатта, Аллоҳ барча гуноҳларни мағфират этар. Албатта, унинг ўзи ўта мағфиратли ва ўта раҳмли зотдир», деб айт». (Имом «Бухорий Саъд ибн Жубайрдан (розияллоҳу анҳу) келтирган ривоятда айтилишича, кўплаб гуноҳлар қилган бир гурӯҳ мушрик Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб: «Албатта, сен даъват қилаётган нарса жуда ҳам гўзал. Қани, айт-чи, биз қилган нарсаларни ювадиган нарса ҳам борми?» деб сўрашганида Аллоҳ таоло ушбу ояти каримани туширган экан) (Зумар сураси, 53-оят).

Қария бу оятни эшитиши биланоқ қичқириб юборди-да, ҳушидан кетди. Бориб қарашса, жони чиқиб бўлган экан.

Улар Басрага яқинлашиб қолган эдилар. Етиб боришгач, қавм йиғи-сиғилар уларни билан кутиб олди. Атрофдан одамлар кела бошлади. Ўша қария ўз қишлоғида машҳур эди. Уни уйига олиб боришиди ва ювиб, жанозасига ҳозирлик кўришди. Ўша куни унинг жанозасига келган одамларчалик кўп кишини кўрмадим.

Кейинчалик менга бир хабар келди. Хабарда айтилишича, қўшиқ айтган жория ҳам тавба қилиб, тунлари нафл намоз ўқиб, кундузлари нафл рўза тутиб, орадан қирқ кун ўтганда, кечалардан бирида Қуръонни тиловат қила туриб, мана бу оятга дуч келиб қолибди:

ءَاش نَمَفْ مُكَبَّر نَمْ قَحْلَا لُقَو
آنِإِرْفَكِيْلَف ءَاش نَمَو نَمْؤِيْلَف
مَوْبَ طَاحَأَارَانَنِيْمَلْأَاطَلَل آنْدَتْعَأْ
اُوْثَأْغِي اُوْثِيْغَتْسَي نِإِو آهُقَدَأْرُس
سْئَبَ هُجُولَا يِوْشَي لُمْلَاك ءَامَب
اَقَفَتْرُمْ تءَاسَوْبَأَرْشَلَا

«Сен: «Бу ҳақ Роббингиз томонидандир. Бас, ким хоҳласа, иймон келтирсин, ким хоҳласа, куфр келтирсин», дегин. Албатта, Биз золимларга деворлари уларни ўраб оладиган оловни тайёрлаб қўйганмиз. Агар ёрдам сўрасалар, эритилган маъдан каби юзларни қўғириувчи сув билан «ёрдам» берилур. Нақадар ёмон шароб ва нақадар ёмон жой!» (Кахф сураси, 29-оят).

Тонг отгач, ўша жориянинг вафот этгани ҳақидаги хабар қишлоқ бўйлаб тарқалибди».